

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak helyben, házaikhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve
Egész évre . 13.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 442. szám.

Egyes szám ára 6 fillér.

A mai társadalom.

Debrecen, nov. 18

Az írja a mi nagyon is érdemes munkatársunk: Domokos Jenő, hogy nincs kegyetlenebb állat az embernél. Igazsága van. Mert valóban nincs az Istennek más teremtett állata, amely olyan kitartással tudná a saját faját marni, fojtogatni és gyilkolni, mint az ember.

És ez a 20-ik században van így s nem is a legsötétebb Afrikában, hanem itt a vén Európában. Tehát itt is nagy Magyarországon.

A mai társadalmi berendezkedés, jobban monva renegettség az oka minennek. A üvelettség és a gög vezet mindenben és ront meg mindent. Lehattuk volna ma azt is, hogy a kiváltságosok fennhéjázása ez a tényező. De hát nem egyre megy? Hiszen, sajnos, az a másik két tényező a legtöbb esetben a kiváltságosoknál van tanyát. Persze egyébutt is.

A nép rossz, romlott. — mondják a hatalmasok; a paraszt raffirirt, huncut — mondják az urak. Tükörbe azonban nem néznek, mikor ezt mondják. A saját lelkiismeretüket sem szólatgatják meg. Pedig urak, hatalmas urak, a dolog úgy igaz, hogy önök romlottabbak a népnél, raffináltabbak a parasztnál. És ne feledjék, hogy ha a népnél, a kis embernél is van kivétel, a fejétől bűdösödik a hal.

Az ur, a hatalmas, a gazdag, a kiváltságos görcsösen ragaszkodik a maga duskáló jólétéhez s abból semmi körülmények közt nem enged. Hiába kiált küszöbén a végtelen nyomor, — könyörületre szive nem indul.

Bizonyítanunk fölösleges. Mindenki látja, mindenki tudja.

De ez még nem elég. Sok hatalmas ur elég lelketlen arra is, hogy a maga beteges ambíciója, szereplési viszkéje kielégítése vagy kapzsisága indokából szemérmetlenül veszteget.

Nézzük meg a magyarországi képviselőválasztásokat: a legsötétebb Ázsiát, ha nem Afrikát látjuk. Nyílt lélekvásárlás folyik.

A Khuen-féle általános választás mutatta leghivebben ezt a képet. Annak csak fattyuhajása volt legutóbbi nádudvari választás. — Szép volt ez is. Folyt a pénz és az alkohol.

Ha most már az az általános nézet, hogy a nép romlott, hát hogyan lehessen várni, hogy megjavuljon, ha a hatalmasok a legromlottabb, legpiszkosabb példát nyújtják neki?

A nép fiának, a legutolsó parasztnak is az öltik eszébe, mikor az ur vesztegető kezét látja, hogy miért legyen én különb, ha ő nem szegényell piszkos lelkű lenni?

De nem, még sem áll egészen ilyen sötétben a dolog, a nép fiai közt akadnak olyanok is, akik undorral nézik az uri huncutságot és megvetéssel utasítják vissza a nemtelenül, sőt szemtelenül felkinált Judás-pénzt.

Igaz, sajnos, hogy nem érdekel a megszedhető emberek száma is. Csak úgy hemzseg körülöttünk ez a tömeg.

Sajnos, való, hogy az emberek legfőbbje nem a komoly munkára, hanem embertársai becsapására építi egész existenciáját. Így okoskodik: ha engem csalnak, miért ne csaljak én mást?

Hát csal is a polgártárs tőle telhető energiával. Esetleg lop és esetleg rabol is.

Hívtvány hazugság, aljas képmutatás a mai társadalom iránytűje.

Az lenne a derék ember, aki e rettenetes állapotokból ki tudná vezetni a mai társadalmat. De még remény sincs rá, hogy egyhamar javulás mutatkozzék.

Hiszen a vezetők, akik nagyjából ugorakafára felkapaszkodott stréberek, még mikor kultúrát, népjólétet ordítanak is, csak a maguk hasznát lesik s a nép egyszerű gyermekét a legelső érintkezéskor gögösen rugják fel. A gög az ur és a tele gyomor a főmozgató.

A nemes idők követőinek az ideje lejárt. Ha akad még elvéve valaki, aki egész komolyan, minden hátsó gondolat nélkül dolgozik valami nagy eszme érdekében, azt megbámulják, mint valami ujkori csodát. S még jó, ha hisznek neki. Legfőbbször azonban ezt is csak maguk fajtájú csalónak nézik s vagy a szemébe kacsintanak, vagy kinevetik.

Míg ilyen világó felünk, addig ne csodálkozzék senki, ha a mi kedves Domokos bátyánk az embert tartja a legkegyetlenebb állatnak.

Simon István.

Országgyűlés.

Karátsony államtitkár a véderőreformról.

A képviselőkhöz ülése.

Elnök: Návay Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket, amelyeket kiadnak a kérvényi bizottságnak.

Rudnyánszky György jegyző felolvassa az interpellációs könyvet, amelybe a következő új interpellációk vannak bejegyezve:

1. Sümegi Vilmos, az üllőiuti kaszárnyában polgári embereket ellen elkövetett basáskodás;

Novák János, az előfogatok díjazása;
3. Novák János, az 1889. évi XXXVIII. t. c. értelmezése;

4. Justh János, a vasuti étkezőkocsikban a magyar ásványvizek hiánya;

5. Beck Lajos, a vagonhiány;

6. Kovács Károly, a főváros környékének közbiztonsága;

6. Barsag Andor, a dévai bukott banknál elhelyezett állampénzek és

8. Lovász Márton, a nyugati pályaudvaron uralkodó tarthatatlan állapotok tárgyában.

Az interpellációkra fél egy órakernek át.

Várady Gyula a bíráló-bizottság nevében beterejszti Szluha Pál mandátumára vonatkozó jelentést.

A mandátumot végleg igazolják.

Kenedi Géza az igazságügyi bizottság jelentését terjeszti elő, a hozzá utalt kérvényekre nézve.

Következett a napirend

a véderőjavaslat

általános vitájának folytatása.

Az elnöki széklet Beöthy Pál alelnök foglalja el.

Giesswein Sándor szociális szempontból bírálja a javaslatot. A nemzet iszempontok bázisa a szociális szempont. A lojális érzés a javaslat ellenzőiben épp úgy él, mint a honvédelmi miniszterben. Ha okosan akarjuk kifejleszteni véderőnköt, első sorban az erkölcsi szövet, a nemzeti szempontokat kell kifejleszteni. A béke ápolása a földolog és meg kell tálnai az egészséges közéletet a béke s a honvédelem érdekei között.

Meleg szavakban hívja fel a Ház figyelmét a békeegyesületek munkásságára és azt mondja, hogy a béke gondolat nem utópia, hanem olyan cél, amelyre minden kulturnemzetnek törekednie kell. Nálunk ok nélkül erőszakolják a véderőreform elintézését, mert hisz Ausztriában még csak napirendre se tűzték. A mig nem adunk jogot a népnek, addig új terheket sem szabad a vállaira rakni. (Helyeslés.)

Karátsony Lajos honvédelmi államtitkár kijelenti, hogy Haza inagyszabásu és nagytudásu beszédeu tán...

Felkiáltások bairól: Gratulálunk! Meg van elégedve a miniszterrel!

Karátsony Lajos: ... nem akart felszólalni — de remléi — hogy fejtegetéseivel sikerülni fog az ellenzék aggályait eloszlatni.

Sümegi Vilmos: Szépen!... (Derültség.)

Karátsony Lajos: A politikai vonatkozásu kérdéseket kikapcsolja és csak a kilences-bizottsága laboratóriumával akar foglalkozni. Ez eia-boratum a reformok nagy részét az új véderőtörvényre bizza és a véderőjavaslat, amely most a Ház előtt van, e reformok legnagyobb részét meg is valósítja. Csak a jelvénykérdés nincs még megoldva. A jelvénykérdés nem oldható meg törvényhozási uton, hanem úgy kell meg-

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart

Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

oldani, mint a hadsereg levelezési nyelvét intézzék el: rendeletileg! (Elmentmondás.)

Foglalkozik azután a véderőjavaslat ellen elhangzott szakszerű kifogásokkal és azokat egyenként megcáfolni igyekezik.

Ezzel az ülés véget ért.

Az egyházkerületi közgyűlés.

A történeti tanszék betöltése.

November hó huszonkettedikén kezdődik meg a tiszántúli református egyházkerület öszi közgyűlése. A közgyűlés igen fontos kérdésekkel fog ez alkalommal foglalkozni. Bodogan fogja látni a magyar reformátusok nagy erősségét és legnagyobb büszkeségét a debreceni öreg kollégiumot egyetemmé fejlődni s ezzel a református egyetemet, mely már oly régóta jöttök vágya, megvalósulni.

A magyar protestantizmusnak megépíthetetlen ködvárként lebegett szeméi előtt az egyetem, de nagy sokára, végre meglesz az egyetem.

Bizonyára mély megilletődést fog a közgyűlési tagokból kiváltani Dicsőfi József egyházkerületi lelkészi főjegyzőnek főjegyzői állásáról való leköszönése. Dicsőfi József a főjegyzői tisztet eddig hűen, pontosan töltötte be. Talán senki sincsen, aki oly jól ismerné a tiszántúli református egyházkerület ügyeit, bajait, mint éppen ő s a tiszántúli református egyházkerület közséje keresve sem fognak hozzá hasonló főjegyzőt találni.

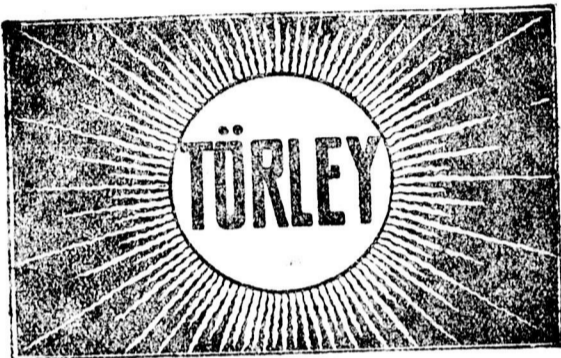
A gyűlésnek főbb mint 200 tárgyat feltüntető napirendje lesz. A tárgyak közül különösebb említést érdemel a hevesnagykunsági egyházmegye azon javaslatja, melyben a lelkész-özvegyek gyámintézeti diákjának felemelése érdekében a Konventhez felterjesztés intézését kéri. Az egyházkerület, mely legjobban ismerheti a lelkészözvegyek és árvák elszomorítóan árva helyzetét, minden bizonnyal a legkészebb örömmel fog eleget tenni a kérelemnek. A lelkészárva moszoha sorsán kíván könyörölni a Kálvineum lelkészárva-otthon is, melyre a könyörülethes lelkék eddig is már 479.036 korona 30 fillérmű adományt hordottak össze, illetve megszavazták meg. Ennek az árva-otthonnak Ea szervezeti szabályait is tárgyalni fogja az egyházkerület. A református hitélet erősödését jelentik az anyaegyházközségek és a fiókegyházak alakulásai, melyeknek bejelentése is nagy számmal szerepel a valóságos kis füzetben kiadott tárgysorozaton. A konventi határozatokban foglaltak mellett meg kell még emékeznünk a tanügyi bizottság által két napi tárgyalást igénylő tanítói zolgálati pragmatikáról is, melynek jó és rossz tulajdonságai már annyi szó és toll-harcot kezdeményeztek. A tanügyi bizottság javaslatának meghozatala alkalmából minden érdekelt, úgy a tanítók érdekét, mint a közérdekét is figyelembe vette s így valószínűleg javaslatja minden vita nélkül fog a kerületen keresztül menni s felterjesztetni a konventhez. A Debreczenben felállítandó diakonissza képző ügyében kiküldött bizottság jelentését is tárgyalni fogja a közgyűlés.

A főiskolai igazgatótanács által előterjesz-

tendő ügyek közül az egyetemes történeti tanszék felállításáról az erre kiírt pályázat eredményéről és a tanárválasztásról s az akadémiai inférnátusról emlékeztünk meg. Az egyetemes akadémiai történeti tanszékre az alábbi középiskolai tanárok adták be pályázatukat: Tárczy Károly dr munkácsi áll. főgimn., Arday Pál miskolci gimn., Dékány Kálmán dr marosvásárhelyi, Pokoly József dr és Bars Kálmán dr budapesti főgimn. tanárok és Veress Endre dr Kolozsvárról. Az akadémiai inférnátusnak a Darabos- és a Fűvészművelés felőli kivívítási indítványozza a javaslatok elre kiküldött bizottság.

November 23-án délelőtti kilenc órakor bírósági gyűlés lesz, délután három órakor esperességi értekezlet, délután félhat órakor pedig a segélyegyleti választmány gyűlése.

Az egyetem ügyének tárgyalása s az akad. tanárválasztás megejtésére az elnökség 23-ának délelőttiét tűzte ki.

Cholnoky Jenő dr egyetemi tanár Debreczenben.

Látványos előadás
a tripoliszi háborúról.

Csütörtöki felolvasó estély
a Bikában.

A csütörtöki felolvasó-estéket rendező bizottságnak sikerült Cholnoky Jenő kolozsvári egyetemi tanárt e hó 23-ára, tehát a legközelebbi csütörtökre megnyerni arra, hogy itt Debreczenben a tripoliszi háborúról és Tripolisz viszonyairól, mint e kérdésben teljesen tudós szak-
tanár, előadást tartson. A rendező bizottság elnökét, dr Lóky Béla főgimnáziumi igazgatót, tegnap értesítette Cholnoky Jenő elhatározásáról s levelében határozottan megígéri, hogy szíves készséggel jön Debreczenbe előadását megtartani.

Ha magában véve csak ez egy számmal lépne is a közönség elé a csütörtöki felolvasó-estéket rendező bizottság, máris oly kellemessé és érdekessé tenné estélyét, hogy a kész sikert előre biztosítva látna. Azonban az esté nívóját sikerült több igen értékes és becses számmal is gazdagítani. Így pl. föl fognak lépni a debreceni színtársulat tagjai közül Beleznay Margit szubrette énekesnő, akinek bájos játéka és művészi előadása máris meghódította Debreczen város művészetet szerető közönségét. Ugyancsak elsőrendű és minden műértést kielégítő szám lesz a Kassay Károlyé is, aki a debreceni színtársulatnak általában elismert burleszk komikus. Nem kevésbé fog mögötte ma-

radni az előző számoknak Szücs Margit, urleány előadása sem, aki egy drámai kölfemény-nyel szerepel a műsoron. Továbbá Fábry Zongora-tanár és Haják hegedűtanár zenei száma sem, akik szintén nagyon kedves ismerősei a debreceni közönségnek.

A rendező bizottság tekintettel a teljes műsor kiváló értékére és arra, hogy az előadás iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik már idáig is, ez alkalommal nem a katolikus gimnázium dísztermében rendezi estélyét, hanem a Bika dísztermében és a törzsbérlő közönségnek biztosítja, hogy bérlete alapján minden ráfizetés nélkül részt vehessen ez érdekes estélyen.

Jegyek ez alkalommal is Antalfy József Piac-utcai üzletében kaphatók kedd reggeltől kezdve. Azonban előjegyzések már most elfogadhatók.

Iskolaszéki gyűlés az egyháznál.

Pályázatok a 69-ik tanítónői állomásra.

A református egyházközség iskolaszéke tegnap délután látogatott gyűlést tartott Szele György lelkész elnöklésével. A gyűlésnek fő tárgya volt a 69-ik tanítói állomásra beérkezett pályázatok számbavétele, az ajánlottak és az ajánlási sorrend megállapítása. A tanítónői állomásra 14 tanítónő pályázati kérvénye érkezett be, kik közül az iskolaszék ötöt ajánl a presbiteriumnak. Az ajánlás megejtése előtt ap-
rőbbiskolai ügyeket tárgyaltak.

Részletes tudósításunk az ülésről a következő:

Elnök: Szele György ref. lelkész. Jegyző: Jeney Miklós.

Jelen vannak: Baltazár Dezső püspök, Dicsőfi József, Könyves Tóth Kálmán, és Uray Sándor lelkészek, valamint Simon István lapszerkesztő, Erdős József dr, Roncsik Lajos árvaszéki elnök, Sinka Sándor, Szendy Imre, Török Péter, Káposztás Imre és Kerékgyártó József iskolaszéki tagok.

Szele György lelkész üdvözli a megjelenteket s különösen Baltazár Dezső dr püspököt, ki először vesz részt az iskolaszék tanácskozásában s a gyűlést megnyitja.

Gyors egymásutánban egyszerű jóváhagyással a tudomásulvételét intézik el az alábbi ügyeket:

Elkötelezik a tanítókat, hogy a III-IV. osztályu elemi isk. tanítókat márc. 15-től templomba vezessék s ennek sorrendjét megállapítsák.

Három tanító az elnökség által történt helyettesítését jóváhagyják s néhány tanítónak szabadságot engedélyeznek.

A debreceni vendéglősök iparos tanonciskolájának a miklósutcai iskola néhány tantermét átengedik tanítások céljaira.

Ezután áttérnek a 69-ik tanítónői állomásra beérkezett pályázatok számbavételére. Pályáztak 14-én, még pedig Kiss Lenke nagykalászi rendes, Vida Juliánna debreceni helyettes, Ökrös Erzsébet okleveles, K. Szeremlei Róza tiszacsegei rendes, Nagy Szeréna okleveles, özv. Mindszenti Imréné rendes, Hajdu Ilona okleveles, Kovács Ilona okleveles, Vargha

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használat valódi áldás gyomorhajosoknak, szék-szerűlésben szenvedőknek.

Kapható Debreczen és vidékén minden

Smantli keserűvíz

az elron lott
gyomrot 23-
óra alatt tel-
josen rendbe
hozza.

gyógyszertárban és jobb főzervizben.

Klára okleveles, tanítónők, Szatmári Róza debreceni okleveles, Bedő Irma okleveles, Szük Valéria okleveles, és Szentjóni Szabó L. Tenke gáti rendes tanítónő. Kiss Lenkét az ajánlatból, miután kérvénye kellőképp felszerelve nincs, kizárják.

A 13 tanítónő közül az iskolaszék 5-öt ajánl, az alábbi sorrendben a a presbiteriumnak: özv. Mindszenti Imréné, Szük Valéria, Hajdu Ilona, Ökrös Erzsébet, Vida Juliánna. Ezután Szele György lelkész a gyűlést bezárta.

A választást a presbiterium közelebbi gyűlésén meg fogja ejteni.

A Csokonai-kör Lévay Józsefhez

Születésének 86-ik évfordulója alkalmából.

A magyar költők neszora Arany, Tompa, Gyulai legjobb barátja Lévay József ma töltötte be életének 86-ik évét. Az ősz költőt — akit a király a Szent-Isván-rend kis keresztjével tüntetett ki — ebből az alkalmából páratlan ünnepelésben részesíti a Kisfaludy-társaság, a melynek nemcsak legöregebb, hanem legrégebb tagja. A költőnek lakóhelyén, Miskolcon tart ünnepi ülést, a melyen a Kisfaludy-társaság testületileg jelenik meg és amelyen a Csokonai-kör is több tagu küldöttséggel képviselteti magát.

A kör egyszersmind a következő üdvözlő iratot intézte az országosan tiszteit, nagy költőhöz:

Ünnepelt költő!

Mint Napoleon katonái az évezredes piramisok előtt, mély meghatottsággal állunk három emberöltőre terjedő, tisztelet-parancsoló alakod előtt. Fekőlt homlokodról, nemes arcuatodról, mint egy élő emlékoszloprói — a magyar irodalomnak három gygázi korszaka tekint le reánk, a magyar költészetnek sokszoros dicső eseményei szólnak le hozzánk. Mint ifju Petőfivel lelkesített a szabadság harcosait, — férfi korodban Aranyval és Tompával együtt keseregtél a babiloni vizeknél, de egyszersmind velük együtt hívtad Rákóczi nagy lelkét; késő öregségedben versenyt dalolsz a fiatalokkal és legfiatalabbakkal és bármennyit merítettél költészeted forrásából, most is tiszta, üdítő italt nyújtasz, a természetszeretnek, a hazába vetett hitnek, a bölcs megnyugvásnak élető vizet. — Háromszorosan boidognak vallunk, mert lángra gyulhattál a magyar Tirtusz hó napjánál, mert évtizedeken át melegedhettél a legnagyobb magyar elmék, Arany, Tompa, Kazinczy Gábor, Gyulai Pál baráti tüzeinél és mert alacsony irinység, bántó feltékenység nélkül hallgathatod a magyar költészet berkének csodásan megszorodott madarait, az ismert honi hangokon zengőket és az idegenül rikácsolókat egyaránt.

A szabadságharc lantossa iközül, a magyar irodalom fénykorából utolsónak maradtál, mint Mikés a bujdosók sorából, de nem állsz egyedül és amit hallasz, nem a tenger szomorú mormolása, nem a szélnek engézet-zugása.

Egy nemzet lelke vesz körül, — ezreknek örömtapsa és millióknak hálaszózata hirdeti neked az élőknek a halhatatlanságot.

Debrecen, 1911 november 18.

Születésnapjának 86-ik és Kisfaludy-társasági tagságodnak 50-ik évfordulóján hódoló szeretettel üdvözlő

A CSOKONAI-KÖR

GÉRESI KALMAN
elnök

KARDOS ALBERT
titkár.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Három feleség, operett.
Vasárnap este: Boszorkány, dráma.
Hétfőn: Cigányszerem, operett.
Kedden: Édes a bűn, vígjáték.
Szerdán délután: Liliomfi, énekes vígjáték.
Szerdán este: Artatlan Zsuzsi, operett.
Csütörtökön: Édes a bűn, vígjáték.
Pénteken: Bányamester, operett.
Szombat: Sárga liliom, szimfónia.
Vasárnap délután: Nagypapó, énekes népjáték.
Vasárnap este: Kis gróf, operett.

Előkészületre kitűzettek: «Tékozló», látványos énekes játék. — «Ludas Matyi», vígjáték. «Élő halott», dráma. — «Papa», vígjáték.

Boszorkány. Érdekes estéje lesz ma a debreceni színháznak amikor egy világhírű szenzációs drámának lesz teljesen új betanulással a repris előadása. Sardou Viktornak a «Boszorkány» című érdekfeszítő drámája kerül ma este színre, melyre már napok óta lázas szorgalommal készül a társulat drámai személyzete Thury Elemér rendező vezetésével. Az érdekes darabnak a cselekménye a spanyol inkvizíció korába esik. Színesen rajzolja egy mór nő szerelmét egy fiatal spanyol lovag iránt. Végzetes és az akkori felfogás szerint — bűnös szenvedélyök végül mindkettőjök vesztét okozza. A fordulatokban gazdag mese, a pompás történelmi háttér és a hatásnői hatásosabb jelenetek okozták, hogy a dráma a világ összes nagyobb színpadjait meghódította. Most hogy Zilahy igazgató felelevenítette e ritka szép darabot, rendkívül nagy érdeklődés kíséri a társulatnak e vállalkozását. Nagyobb szerepeket játszanak: T. Csige Böske, Thury Elemér, Kemény Lajos, Papp Etelka, Uthy Gizella, Vajda Ilonka, Szilágyi Ernő, Bérczi Ernő, Székely Gyula, Fausssy, Kelemen és Máthé.

Cigányszerem. Holnap hétfőn este a «Cigányszerem» operett kerül színre C) bérletben.

Ifjúsági előadás. Szerdán délután három órai kezdettel rendkívüli mérsékelt helyárrakái ifjúsági előadásul a «Liliomfi» énekes vígjáték kerül színre. Zilahy igazgató az összes tanintézetek igazgatóit levél-utján értesítette az előadásról.

Vasárnap délután. Ma délután mérsékelt helyárrakkal három órai kezdettel Lehárnak a «Három feleség» című rendkívüli mulattató operettje kerül színre. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Az élet mélységeiből.

Garnizontól a büntanyáig.

Tüzérfőhadnagyból lebujzongorista.

Érdekes alakot állított ma éjszaka a csapóutcai rendőrséget Hortobágyi Ernő inspekción rendőrtisztviselő elő. Kópott, züllött kinézésű ember. Mintha csak a nagy orosz írók fantáziája szülteként pottyant volna a rendőrségre. — Dülöngőzik és közben dül beöle a páinkaszag. Amint behozza a rendőr, mindjárt ilyen formán mutatkozik be:

— Hát kérem én Nagy Sándor volnék. Az a szerencsétlen Nagy Sándor, De most tessék tudni átkozottul be vagyok rugva. Az alkohol, az alkohol. Ugy érzem, tönkre tett egészen. Pedig milyen nagyszerűen tudok zongorázni. Verset is tudok írni. Hallgassanak csak ezt isé n gyártoitam, híres kortes vers volt...

Igy szólott a züllött ember, akit szánalommal nézett végig az inspekción rendőrtisztviselő. Hiszen nincsen elszomorítottabb, mint egy elzúlve látni egy jobb sorsra érdemes, intelligens embert.

Közben pedig dudolni kezdte Nagy Sándor az általa irt kortes nótát:

Rossz nyáron a véreshurka
Elmehetsz már te Széll Gyurka.
Záptojásos Verhovay
A csángókat vigasztalni.
Éljen, éljen Justh Gyula!

No de evvel be is fejezte Nagy Sándor a rendőrség előtti szereplésének vigabb részét. Kihallgatni ugyan nem nagyon lehetett. Le kell csukadni, amíg kialussza a mórát, mondja Hortobágyi Ernő. És Nagy Sándor ur, a volt tüzérfőhadnagy oda kerül a társadalom szeméjje közé. Hogyan jutott idáig?

Tüzérfőhadnagy

is volt valamikor Nagy Sándor. Az ő züllésének története egyike a legérdekesebb történeteknek. Makón született. Előkelő és gazdag rokonai közül most is többen laknak ott.

Nagy Sándor szépen indult neki az életnek. Gimnáziumait a nagyenyedi kollégiumban végezte. Rövidesen tüzérfőhadnagysággig vitte. De könnyelműségével elrontott mindent. Katonai karrierje derékban tört ketté; le kellett köszönnie a főhadnagyi rangról.

Ezzel kezdődött meg a Nagy Sándor züllése. Miután megvált a katonaságtól beköbörölt egész Magyarországot. Volt színész, zongorahangoló, és még a jói sten tudja, hogy micsoda. Szünetelt a borivás egyre lejjebb és lejjebb vitte azon a lejtőn, ahonnan nincs visszatérés. Nagy Sándor legutóbb Debrecenbe került. Itt egy förtelmes veresúcai

büntanyán «karmester»

let. A festett arcú leányok világában nyaggatta éjszakáról-éjszakára a zongorát. — Tüzérfőhadnagyból zongorista egy lebujban ..... Mennyi érdekes gondolatot juttat ez eszünkbe: mennyi érdekesebb-érdekesebb problémája tárul fel előttünk az emberi léleknek erre a kis jelentéktelen eseményre is. Tüzérfőhadnagyból büntanyai karmester.....

A szerencsétlen Nagy Sándorban külön-

SALVATOR kiváló bor- és
lényeges
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, székrekedésnél, vörhenynél, emésztési és lélegzőszervi szervek harutjainál kiváló hatású. Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható érvényes kereskedésekben és gyógyszerárakban. **SCHULTES AGOST** Széna-Lipóci Salvatorforrás-váltó Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

ben még most is fel-felcsillannak a múltjának az emlékei, amikor még jobb volt hozzá a sors és ő is jobb volt magához.

Még ma is folyékonyan beszél 7féle nyelven s könnyit még vagy 4-5 nyelvhez. Ebbebeli tudományát mindjárt be is mutatta a rendőrségen is. Fokozatos zülleszt, kéjtőre való jutását az alkoholnak köszönheti. Ez tette tönkre, ez rabolta el ifju erejét, munkakedvét. Szegény Nagy Sándor most már csak halott. Élő halott — az alkohol áldozata.

Az alkohol, az alkohol.... Nagy Sándort, a volt tüzerfőhadnagyot most is

az utcáról szedték fel

holt részegen. Elő kellett állítani a szerencsétlen embert, ak imire a rendőrségre került egy kissé már kijózanodott. Hortobágyi Ernő kérdéseire körül-beül a következőket felelte:

— Hogy hívják?

— Nagy Sándornak kérem alásan. Tüzerfőhadnagy voltam; színész, zongoraművész és zongorahangoló vagyok jelenleg. Sokat kell zongoráznom.

— Most aztán hol zongorázik?

— Nagyon előkelő helyen. Szép lányok táncolnak a zongorám hangjára. Minden éjszaka.

— Miből él?

— Sok ezer koronát vertem én már el. Meg fogok élni ivalahogy. Remélek, remélek...

Még csak Nagy Sándor is reménykedik. Vajjon miben? Különbben egy egész csomó debreceni művészt nevezett meg, akiket még jobb sorsában ismert. «Mert egyik sem segít rajtam». Panszolta. Bizony Nagy Sándoron már nem nagyon og senki és semmi segíteni. Éjszakára lecsukták a betörők és csirkefogók közé. Kép az élet mélységeiből.

UJDONSÁGOK

A 'Debreceni' szerkesztősége á kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

SZABAD ISKOLA.

Az iskolán kívül való oktatásnak eszméje mind jobban-jobban terjed s ezek az eszmék teremtik meg a SZABAD ISKOLÁT.

Debrecen tudni, tanulni vágyó közönsége mindig elismeréssel adózott a debreceni Szabad iskola buzgó vezetősége iránt, mely olyannyira meg tudta kedvelni az iskolán kívüli oktatást a mi közönségünkkel, hogy a debreceni Szabad Iskola valóban kulturszükségletté vált.

Az iskola vezetősége most bocsájtotta ki az 1911-12. tanév első felében érvényes tanrendet.

Sok élvezetes, tanulságos előadást ígér a kis füzetke. Debrecen tudósai közül a legelsőök fognak ülni az előadói asztalhoz.

A novemberi előadások sorozatát november 27-én este 6 órakor dr Kovács Gábor egyetemi magántanár kezdi meg.

Az ő fő tárgya ebben a félévben a szociológia lesz. A tudós tanárnak már műve is jelent meg a szocializmusról, mely mindenütt a legteljesebb elismerést vívta ki. Első előadásán azt fejtegeti, hogy mi a szociológia.

Ugy ez az előadás, mint a többi, este 6 órai kezdettel fog az Ipartestület dísztermében tartatni.

November folyamán még az alábbi tudományos előadás lesz: november 28-án dr Besskó József gazdasági akadémiai tanár vetített képekkel tart előadást az írótolgyártásáról.

A tudományos előadások mellett vasárnapi mesemondó délutánokat is rendez az iskola vezetősége.

Az első mesedélután december 10-én lesz

ugyancsak az Ipartestület dísztermében s ez alkalomból Tömörny Jen és Mocsáry László tanítók mondanak mesét.

Megkezdődik ezen kívül ebben az évben a Szabad Iskola felügyelete alatt az analábéta tanfolyam is az iparostanonc iskolában. Erre a tanfolyamra Hatvani József tanítónál lehet jelentkezni (Barna-utca 4. sz.) déli 12 órától délután 4 óráig.

Vasárnapi istentiszteletek. Református templomunkban november 19-én prédikálni fognak a következő lelkészek: Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, a Kistemplomban kilenc órakor G. Szabó Gábor s-lelkész, 11 órakor Uray Sándor lelkész; a Kossuth-utcai templomban Németh Károly 4. th., az Ispóty-templomban Polgár Gyula s-lelkész; a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásokt. lelkész; a Homok-kerti imaházban Boér Károly vallásokt. lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban az istentiszteletet ma délelőtt 10 órakor Kutas Kálmán segédlelkész végzi.

Erzsébet királyné emléke. A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjusága folyó hó 20-ikán hétfőn, Erzsébet királyné emlékezetére ünnepélyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Gyászének, Spohrtól. Előadja a vegyeskar. 2. Unnapi beszéd. Tartja László Béla tanár. 3. Erzsébet királyné, Balla Miklóstól. Szavalja Tarr Juliska, alsó osztályu tanuló. 4. Erzsébet. Irta és felolvassa Kontsek László, az Önképzőkör elnöke. 5. Erzsébet királyné emléke, Szögedi Endrétől. Előadja a női énekkar. 6. Volt egyszer egy királyné, Szabolcska Mihálytól. Szavalja Kovács Imre felső osztályu tanuló. 7. Ch. Dancla, Op. 109. Papolczy Margit felső osztályu tanuló zongorakiséréte mellett hegedűn előadják Emerich Endre és Lenhorn Imre felső osztályu tanulók. 8. Szózat. Előadja a vegyeskar.

Lőkoviits Arthur kinttatése. Ófelsége a nyáron — amint ezt annak idején közöltük — a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki Lőkoviits Arthurt, a város muzeumának alapítóját és igazgatóját, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül. Domahidy Elemér főispán folyó hó 20-án, hétfőn délelőtt fél tizenegy órakor, a Csokonai-kör termében, a muzeumi bizottság előtt fogja Lőkoviits Arthurnak átadni a királyi kinttatés jelvényét. Ezután a muzeumi bizottság különféle, részben igen fontos ügyeket tárgyal.

Ülések a ref. egyháznál. A ref. egyházköztség gazdasági bizottsága ma délután 3 órakor gyűlést tartott s több személyes érdekű kölcsönügyet tárgyal.

A város köztisztasági vállalata. Tegnap délután a város köztisztasági vállalatának felügyelő bizottsága ülést tartott, amelyen Kovács József polgármester elnökölt. A bizottság a vállalatnál betöltendő könyvelői állásra ejtette meg a jelöléseket. Több kérvényt adtak be az állásra. A kérvényezők közül a bizottság első helyen Czékmany Béla főhadnagyot, második helyen Major Istvánt, harmadik helyen Molnár Jánost ajánlja a tanácsnak. A vállalatnál szükséges szin építését Györfi István debreceni vállalkozónak adják ki 3500 koronáért.

Új állások a városnál. A miniszter tudvalevőleg jóváhagyta a fizetésrendezési határozatot, ennek folytán a városnál szervezett új állások betöltésére is sor kerül. A város tanácsa megbízta Kovács József polgármestert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az állások betöltésére. A pályázatot a jövő héten kiadják s a decemberi közgyűlésen megejtik a választásokat.

Munkásmozgalom egy cipőgyárban. A debreceni Weinberger és Lövy-féle cipőgyárban az utóbbi napokban munkásmozgalom volt észlelhető. A munkások miatt panaszkodtak, hogy a gyárban mind nagyobb mértékben alkalmazott gépek a kézierőt csaknem teljesen kiszorítják. Amint az ipartestülettől értesülünk, sikerült a munkásmozgalmat békés uton elintéznii azzal, hogy a gyár munkásainak otthoni munkáikat fog kiadni.

Eljegyzések. Az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be az áltami anyakönyvi hivatalnak: Antal Béla—Laboranovits Jozefa, Bereczen Anrás—Pál Juliánna, Szabados János—A. Zaveczky Ilona, Frank Ede—Rózsa Irén, Sörös Antal—Szabó Pirokska, Ligeti János—Frankó Mária, Pál Miklós—Erdős Rozália, Dédai László—Szűcs Mária, Nagy Lajos—Kardos Róza, Flóri Ferencz—Bujdosó Eszter, Hammer Sándor—Harangozó Juliánna, Benke Gábor—Vida Erzsébet, Bánya Péter—Vedres Juliánna, Tiba György—Asztalos Agnes, Fodor Ferencz—Buga Mária, Biró Márton—Berzékai Mária, Kozma Mihály—Tóth Juliánna.

A jótékony nőegylet jourja. A jótékony nőegylet december 3-ikán tartandó vasárnapi jourjára nagyban folynak az előkészületek. Mint már jeleztük, rendkívül érdekes, ötletes műsora lesz ez a délután is. Az első rész egy régi, magyar kurián játszódik le, hol a nagymama (Karay Sándorné) születésnapján az unokák, vendégek ötl. ének (Havas Gábor huszárkapitánygné), táncok (Ernst Irén és Dicsőffy Mariánne), hegedű (Fráter Iván), gordonka (Varin Ferenc joghallgató) üdvözlik a nagymamát, pár szóval összekötve egy egész kis történetet fog képezni. A második rész egy pompás, mulatságos kis vígjáték, «A nőkérdés» című lesz, hol a hölgyek mint feministák gyűléseznek; előadják: Szalay Mártha, Somossy Kató, Kolbenhager Margitka, Matolay Irén, Tóth Erzsé, Fráter Sándor és Nagy Géza. A másodikikat január 13-ikán rendezi a Nőegylet «Utazás a föld körül» című táncstélyt, hol több nemzet viselete, specialitása lesz bemutatva. Jegyek a december 3-iki jourra Molnár Ferenc Piac-utcai üzletében kaphatók. Pályó 10 korona, ülőhely az első négy sorban 2 kor., 5-8-ig 1 kor. 50 fillér, a többi sorokban 1 kor. Allóhely 50 fillér. Kezdeté pont öt órakor, mivel a terem nyolc órára ki van adva bálra. Az előjegyzett pályókyoká kéretnek kiváltani.

Jogász-szoaré. A jogászfisuság a múlt évben kiváló sikert elért jogász-szoarékat ismét feleleveníti s ez évben első estélyét folyó hó 27-én délután öt órakor tartja a főiskola dísztermében. A műsora a rendezőség a következőképen állította össze: 1. Nyitány, előadja Magyar Imre és fia zenekara. 2. Elnöki megnyitó, tartja Osváth Pál, a J. Ö. T. elnöke, 3. «Éjjele izene», szavalja Ménes Lajos, kíséri Magyar zenekara. 4. Grieg: Papillon zongorán előadja Pálffy Irénke urlány. 5. Költemények, írta és felolvassa Tóth Arpad, a Csokonay-Kör tagja. 6. Gordonkaszó, előadja Vankony Ferenc. 7. Mulder R.: Staccato-Polka, éneklí Uher Amadil urlány, zongorán kíséri. Grosz Ernő zenekonzervatórium tanár s a műsora egy tréfás paródia: a Dalmokverseny zárja be, amelyet a Jogász Önképző-Kör tagjai adnak elő. A soaré iránt már most a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Jegyek Antalffy József jegyirodájában keddtől kezdve előre válthatók. I. hely 2 kor. II. hely 1 kor.

Az első bál a régi jóhírnevű Polgári Kör bálja lesz az idei farsangon. Nemcsak időrend szerint lesz pedig első január 6-án, hanem a rendezőség összeállítását tekintve, valamint a benső, családi érzés, az összetartás szempontjából is mintaképe a többi báloknak. Jó cigány, jó táncosok, kitűnő kedély tekintetében még talán egy mulatság sem előzte meg a Polgári körét, de nem fogja felülmúlni most sem. Közlelbbi részleteket a rendezőség munkája szerint fogunk adni a farsang ez igazán első mulatságáról.

A «Ferencz József»-keserűviz minden világrészben bevált páraflan hatását semmisen bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban majdnem kizárólag használják mindazon esetekben, a mikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kíméletes hatású hashajtóra van szükségük. E felfogást osztja a világ minden orvosi szaktekintélyével dr. Lambl, varsói orvostanár, a következőkben: A Ferencz József-keserűvizet minden más hashajtószer fölé helyezem mindazon esetekben, a mikor arról van szó, hogy kis adagokkal biztos hatást kell elérni! A valódi Ferencz József-keserűviz eredeti egyliteres palackja legalább 4-szeri használatra elegendő és fűszerkereskedőknél valamint gyógyszerészeknél beszerezhető.

Házasságok. Az elmúlt héten az alábbi házasságok kötötték meg a debreczeni m. kir. anyakönyvvezetőség előtt: Szabó Mihály—Nagy Rózával, Halya Aladár—Varga Zsuzsánnával, Csösz Lajos—Róf Rózával, Komócsin Sándor—Kis Juliánnával, Czibere Lajos—Madarász Rózával, Seidl Rezső—Szegei Eszterrel, Pajky Jenő—Megyeri Erzsébettel, Andirkó István—Udvarhelyi Eszterrel, Mészáros István—Nagy Rózával, Fodor János—Mészáros Juliánnával, Szabó Imre—Zih Zsófiával, Soltész János—Karászi Ágnessel, Kovács Károly—Magyar Juliánnával, Györfly István—Ökrös Margittal, Bíró Károly—Ruskó Máriával, dr. Barna László—Simony Évával, Gyenge Gyula—Tóth Máriával, Torbich István—Galambosi Agnessele, László András—Szodrai Erzsébettel, Lós András—Boros Máriával, Bajdó Sándor—Szatmári Erzsébettel, Bana József—Megmondja Zsuzsánnával, Vörös Dezső—Mészáros Erzsébettel.

A város ügyforgalma. Érdekes jelenségre mutat Debreczen város igtató hivatalának könyve. Tavaly december hó 17-én a városhoz 20 ezer ügydarab érkezett. Az idén november 17-én, tehát egy hónappal előbb igtattak 20 ezer kérvényt. Ez csak azt bizonyítja, hogy a város lakossága mind jobban veszi igénybe a városi tanácsot közigazgatási dolgokban.

Az ipartestületből. Az ipartestület előjárósága nov. 30-án d. u. 4 órakor az ipartestület disztermében gyűlést tart. Az előjáróság elé szánt ügyeket az ipartestület bádigos szakosztályának választmánya nov. 27-én tartandó gyűlésén készíti elő.

Betörés a vidéken. Lichtmann Dávid kabai fűszerkereskedőnél betörők jártak az éjszaka. A sötétség leple alatt, éjnek idején hatoltak az udvaron keresztül Lichtmann egyik belső szobájába, a honnan különféle ékszereket raboltak el mintegy 214 korona értékben. A betörésről reggel értesült a kaba icsendőség és a nyomozást azonnal megkezdte, amely azonban mindeddig nem vezetett eredményre.

A Borolin-szappan és Borolin-cukorka ily tömeges megrendelésére nem lévén elkészülve, kérnünk kell igen tisztelt vevőinket szives türelemre addig, amíg a beérkezés sorrendjében a szétküldhetés megtörténhetik.

A kántus emlékünnep. A főiskolai énekkar boldog Deéki Dobozy Erzsébet kegyes alapító emlékére a főisk. énekkeremben emlékünnepet tartott, melyen a kántus Lányi Gyászének-ét adta elő, amely után lovag Csiky Lajos körvezető tanár beszélt s a jutalmazottaknak a jutalomdíjat kiosztották. Majd újra a kántus énekelte s előadta Merikantó «A harmadik»-át. — Pánczél Jenő szép szavala után Hörömpő Dezső adott elő monológot. A kántus éneke zárta be az ünnepet.

A ref. egyház bérházépítő bizottsága hétfőn délután három órakor az egyház tanácstermében a Magyar Földhitelintézet levelét veszi tárgyalás alá.

Protestáns estély. Folyó évi november lelkész, a keresztyén szövetségek megalapítója lai oratóriumban, dr. Clark Ferenc amerikai ref. 23-án, csütörtökön délután öt órakor, a főiskolaiszteleterre protestáns estély lesz, a következő programmal: 1. Ének. 2. Megnyitó imát mond Uray Sándor debreceni lelkész. 3. Dr. Clark Ferenc beszéde (tolmácsolja dr. Kovács J. István szatmári lelkész). 4. Biblia-magyarazatot tart dr. Szabó Aladár budapesti lelkész. 5. Bezáró főhászt mond Nagy István szénior. 6. Ének. — Belépődíj nincs, de önkéntes adományok misszió célra köszönettel fogadtatnak.

Vérés merénylet egy pályáor ellen. Tegnap este véres merényletet követtek el a Hadház mellett 115. számú órház váltóórje, Beniczky József ellen. Midőn éppen a Nyireggyházáról Debreczenbe robogó vonat fogadására indult, merénylők támadták meg és agybafelebe verték. A vonat személyzetének feltűnt, hogy a vonatot nem várta az ór, tehát keresésére indultak s közel a váltóhoz felholtan találják azt. Beniczkyt beszállították a debreceni kórházba, ahol annyira jobban lett, hogy kihalgatták. Elmondotta, hogy midőn kilépett az órszobából, merénylők támadták meg, kik véresre verték, de a közelgő vonat zakatolására elfutottak. Beniczky állapota súlyos, de nem reménytelen.

A botolvaj. Régóta tapasztalja már Molnár László Czegléd-utca 5. szám alatt lakó korcsmáros, hogy valaki dézsmálja a borát, de hogy ki, arról fogalma sem volt. Ma került hurokra a polvaj Erdélyi Mihályné személyében. aki lakó a Molnár házában. Tolvajkulccsal hajtott be a pincébe és úgy dézsmálta állandóan a korcsmáros borát. A rendőrség letartóztatta Erdélyi Mihálynét, akiről kiderült, hogy csak a legutóbbi időben is mintegy 4—500 liter óborral károsította meg Molnár Lászlót.

Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuznál, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmánál a «Moll-féle francia borszezs és só»-val való bedörzsölés sikerrel használhatik. Egy üveg ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, i. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ögyári jelvényével és aláírásával.

Elektrotechnikai tanfolyam. A debreceni m. kir. állami fémipari szakiskolában december 1-én 48 órára terjedő elektrotechnikai tanfolyamot rendez. Mivel csak korlátolt számú hallgató vehető föl, akik a tanfolyamon részt ohatának venni, mielőbb jelentkezzenek a fémipari szakiskola igazgatóságától.

Az utolsó éjszaka. A pancsovai garnizon egy szokatlanul tragikus végű katonaszerelem tartja izgalomban. Zobel Károly 23 éves vadászhadnagyot tegnap reggel agyonlőtte elhagyott kedvese, Senft Eugenia, 28 éves elárulónő. azután önmagát végezte ki egy revolverlövessel. A hadnagy két esztendeig szerelmi viszonyt folytatott Senft Eugéniával, aki mint egy német vándorló kabaré-társulat színésznője került Pancsovára. Itt kaszirnő lett, majd a pancsovai ipartestület alkalmazta árucsmarnokában elárulónőnek. Megbízható, lelkiismeretes nő volt, úgy hogy nemrég akarták megtenni az árucsmarnok pénztárosnőjének. A hadnagy egyidőben együtt is lakott kedvesével. Titkolóztak, de olyan kis városban, mint Pancsova, csakhamar mindenki megtudott mindent. Először a hadnagy családja akarta kitagadni Zobel, majd az ezredparancsnokság fenyegette meg, hogy eljárást indít ellene, ha a botrányos együttélést be nem szünteti. A hadnagy ekkor különvált Senft Eugéniától, de úgy látszik, a szerelmesek utja nem vált el végképpen egymástól. Csütörtökön este a leány ismét ellátogatott Zobelhez és együtt töltötték az éjszakát. Hajnalrajt mély álomba merült a hadnagy és az elkésereedett nő ezt az időt választotta ki végzetes tettének elkövetésére. Egyetlen lövéssel megölte a hadnagyot, azután önmagával végzett.

Halálozások. Az elmúlt napon az alábbi eihalalozásokat jelentették be a debreczeni m. kir. állami anyakönyvvezetőségnek: Fülöp József ref. 19 éves, Nagy Mária r. k. 22 éves, Szalánczi István ref. 35 éves.

Teletetésre

elvállalok a Berettyó-Ki ályi község határában lévő birtokomban 2 éven felül

150 db szarvasmarhát

Levelezim:

Szathmáry Király Andor Margitta.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsdék:

	Budapest	Wien
Magyar Hitelrészvény	850.—	851.—
Osztrák "	651.—	652.—
Államvasut	734.—	733.50
Jelzálogbank	488.—	488.—
Hazai bank	311.—	312.—
Leszámitolóbank	580.—	579.50
Magyar bank	720.—	720.—
Rimamurányi vasmű	675.—	675.—
Salgótarjáni kőszén	674.—	674.—
Közuti vaspálya társ.	834.—	834.—
Városi vasut	423.—	423.—

Debreczeni papirok:

Általános Forgalmi Bank	400.—
Alföldi Takarékpénztár	360.—
elövételi jog	15.—
Bank és Váltóútlelet R. T.	230.—
Bankegyesület R.-T.	200.—
Debreczeni Bank	200.—
" Első Takarékpénztár	870.—
" Hitelbank	255.—
" Gazdák Bankja	210.—
" Belvárosi Takarékpénztár	205.—
" Városi	100.—
Gazdasági Takarékpénztár	205.—
Ipar- és Kereskedelmi Bank	780.—
Közgazdasági Bank	400.—
Leszámitoló és Pénzváltóbank	200.—
Magyaralföldi Bank	220.—
Tak. rék- és Hitelintézet	360.—

Gabonatözsde

Budapesten:

Határidő:	
április búza	11.78
" rozs	10.20
" zab	9.67
május tengeri	8.43

Irányzat változatlan.

Debreceni színész, mint ezermester.

(A színház tájékaról.)

Van a debreceni színházulatnak egy, — ez ideig még mesékeltén foglalkoztatott, még mérsékeltbben ismert és így a közönség előtt csak a legmérsékeltbb körben ismert tagja: Máthé Gyula.

A fiatal kómikus színészi multját a legtelesebb homály fedi és senki sem tudta a jelenlegi kollégái közül, hogy hol működött eddig és hol kapálta a babérokat? Az eddigi előadásokon ugyan apró, kis szerepekben bizonyosságát szolgáltatva használhatóságának, jóízűségének, de holt bizonyos, hogy a debreceni színügyi bizottsmány tagjai nem fognak egymással hajba kapni a feletti vitatkozásuk közben, hogy vajjon van-e olyan nagy kómikus Máthé, mint Girardi, vagy Nyáray Tóni.

Máthé Gyulát nagyon bántotta, hogy a saját maga által kellőképen elismert tehetségét megfelelő nagyobb szerepben nem érvényesítheti:

Pedig tudok annyit, mint ti, — mondotta a bohémek asztalánál, a Hungária kávéházban. Sőt többet is tudok, — tette hozzá —, akár be is bizonyítom.

Cigányzenés éjszaka volt éppen. Máthé oda ment a Veres Tóni zenekarához, kivette a Károly fiu kezéből a hegedűt s a banda élén, mint primás pompás magyar nótákat játszott.

Azután a negyedik nótánál beült a kontrások közé s úgy játszott, — szimulálva egy álmos, minden iránt közönyös kontrást, hogy akármelyik zenekar szerződött volna ebbeli minőségben.

Az ötödik nótát már gordonkán, a hadodikat cimbalmon, a hetediket klarinéton játszott. Végül nagybőgőzött, mindenik hangszert egyforma készséggel játszva.

**„CLIMAX“ = Pénzt =
nyersolajmotor. takarít meg!**

Legolcsóbb, legbiztosabb ázemerdő. Versenyképes ár k.
Első minőség. Több ezer referencia.

BACHRICH és TÁRSA
motorgyári fióktelep
BUDAPEST, V/23., Szabadság-tér 17. szám.
(Tőzsde-palota.)
Telefonszám: 71-01. Sürgőnycim: „CLIMAX“.

A zene-produkciók után a zenekar kísérete mellett táncolt különböző táncokat, legfőképpen általános elismerés mellett egy kévkört.

A bohémek, akik tudták, hogy Máthé különösen játszik zongorán is, megtapsolták.

Máthé visszavonult a kávéházi asztalhoz s olyan bűvész mutatványokat mutatott be, hogy még Zilahynénak is elállt szeme-szája s amelyekre, — a gondolatolvasást is beleértve, — még Carmellini is büszke lehetne.

Ezután Máthé elkezdett gyorsrajzolni; majd kivette a zsebkését s kartonpapírra olyan domborműveket véselt, hogy a ritkaságokat kedvelők drága pénzen megvásárolták volna produktumait. Végül hangszereket, — és így a szilofont is utánozta.

Na, ugye, hogy jobbat tudok, mint ti, — szólta a színészekhez.

— Hát sok miáment tudsz, szólott az egyik bohém. Ezt most már tudjuk is. Csak egyet nem tudunk, amit különben te sem tudsz?!

— Na! — felelt Máthé.

— Azt, hogy tudsz-e ezeken kívül a szinpadon — játszani?!

Es ezt tényleg csak akkor tudja meg mindenki, ha Zilahy egy nagyobb szerepben fellépteti. **Jenő.**

TÁVIRATOK.

Földrengés Nagyszebenben.

Nagyszeben, nov. 18. Tegnap délután 5 órakor itt és a környéken két gyenge földrengés volt érezhető. A hullámzás kissé délkelet-északnyugati irányban volt érezhető.

Krudy Gyula párbaja

Budapest, nov. 18. Ma volt párbaja Krudy Gyulának, a kitűnő ironak, Stojanovits huszárkapitánnyal. Az ügyet ma délben egy órakor lovagias uton intézték el.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

ZÜGYI SÁNDOR
SZÉN-TÜZIFÁRÉSMÉSZ
KERESKEDŐ
DEBRECEN.
Bánffy-és Tanyay-
UTCAK SARKÁN
HONGÁRIA MALOM MELLETT.
TELEFON: 945 TELEFON.

BUDAPEST SZÁLLODA

SZEGED, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszállóda függeléke.) Bejárat a Klauzál-téri villamos vasut megállójától.

Udvari szoba személyenként világitással és kiszolgálással K 1.60
Utcai szoba személyenként villanyvilágitással és kiszolgálással. . . . . K 2.40

Ugy az utcai, mint az udvari szobák tiszták és világosak. A környékbeli közönség kedvelt szállója.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyuvízzel hígítva elismerten kitűnő szolgálatot tesz a

Gróf Keglevich István utódai

Cognac

BUDAFOK

Bel- és külföldön kizárólag DISZOKLEVÉLLEL kitéüntetve. — Mindenütt kapható!

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

építész, deszka és eszerphereskedése

Wesselényi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.) **Kartelen kívül, tehát olcsó árak.** Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

BRÁDY-féle

GYOMOR-CSEPPEK

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjeggyel ellátva, melyeket MÁRIACELLI GYOMORCSEPPEK-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál aszutan páraflon gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget —.90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 befűldése után küld franco
BRÁDY K. gyógyszerár
a „Magyar Királyhoz“ BÉCS,
I., Fleischmarkt 2., Deport 5.

gyelünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra s az aláírásra, amely az ábrán levő kép másolata és utasításunk vissza minden áruhoz.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet-körtül mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P E C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

portlantcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mészkő előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlantcement, 120,000 q fehérmész, 800,000 q kavics.

Portlantcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pnematikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és logó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlabákat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket, egyenestartókat a ferdennöltelek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkek készit a technika legmodernebb elvei szerint, legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. as. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13-76.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljétek a cigaretták óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,
vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)
és „**TIP-TOP**“ arányszopókás cigarettapapírt.

POZSONYI SEEHOFFER

A valódi híres 500 éves

NÖVÉNY-BALZSAM

elis mert legjobb és legrégebb háziszser. Kitűnő mindama bajok ellen, melyek rossz emésztés vagy eldugulás folytán állottak elő, u. m. emésztési zavarok májban, bélrenyheség, kólika, agyvérzés, aranyér s hasonló bántalmak ellen. E kizárólag növényi alkatrészekből készült szer hatása kifogástalan és a teste jótékony, enyhe, mert is még a leggyengébb természetűek is meg-gondolás nélkül eredményesen használhatják. Számtalan elismerő levél bizonyítja a

VÉDJEGY

Pozsonyi Seehofer Növény-Balzsam jóságát, melynek valódiságát a két csomagolás és az itt látható vörösrák védjegy bizonyítja. Ügyeljünk a „Földes“ aláírásra. Mindenütt kapható, ahol nincs raktáron ajánlatos, hogy közvetlenül rendeljük a

FÖLDES LÁSZLÓ VÖRÖSRÁK GYOGY-TARÁBÓL, POZSONY, MIHÁLY-UTCA 10.

1 üv. 70 fill. 6 üv. postán utánvétellel K 640 bérmentve

Ducika krém, páratlan hatású arc-zsírtalanító szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika puder,** három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmahacsabb fogfájást is megszünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek esakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a kaphatók.

Aki gyomorfájós, béibeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki szabályozni és épességben akarja tartani jó emésztését, használja a **Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tetszőlegesen. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szíves tudomásul Tisztelt tiszteletfeink és a n. é. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy temetkezési intézetünket a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyászkocsikkal, díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehuzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetről-esetre fertőtlenítve) teljesen szegek nélkül végezzük. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztesség verseny.** A gyászos házaknál kegyeletstíloen nem tolakodunk. Csakis személyes meghívásra jelenikezünk temetések felvétele végett. Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók

Nincs többé fejfájás, reuma, csúz, köszvény, isiász, kolera és más ragályos fertőzés,

Mert van „BOROLIN“

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN K az ára kimerítő használattal utasítással üvegenként 50 fill., a Borolincukorkának 40 fillér, a Borolin sónak 2 kor., a Borolin háziszappanak darabonként 30 fill. és a piperezappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő üzlegeknél: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ,** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ** és **BÉLA, NAGY ANDRÁS** kereskedő uraknál, **Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS** gyógyszer-tárában. Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Miért

Ne fogadjunk el **Má-à-ást!!!**

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy más doboz

30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli

olcsóság

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Kókusz-zsir, köser, legfinomabb gyártmány, libazsirt fölümulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Öt kilós postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyirbátor.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrásy-ut 47. Tessék prospektust kérni.

Csemegemézet öt kilós csinos postadobozban békova bérmentve 8 K utánvétellel szállít az Első Magyar Mézkeviteli Vállalat. Balaionfőkajár. Prospektus ingyen.

Öszi madármeslekek csizmaszárba való papiros kő és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtűzletében Piazz-utca 12.

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tüdőbajosoknak. Hosszu Viktor, Brassó.

Egy jó családból való fia férfi szabó tanulónak teljes ellátással felvétetik Hatvan-u. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámos jó nagymunkás is felvétetik.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka. (Szepesmegye.)

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAN, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOULÁS, angyer és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen „minta fájdalom” csillapító bedörzsöléshez készvény, csusz és a megkülönböztető jelölésével ellátott üvegeknél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. Főszékhely: Debrecen.

MOLL A. gyógyszerész,

os. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Magyar Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemesebb szórakozó hely. Debrecen város közönségének.

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig. 9-11

Vasárnap: 3 előadás: 3 előadás: d. u. 5-7 óráig, 7-9 óráig és 9-11 óráig

Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Legelőször és legjobb hatású

Hashajtó

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrésztől. A legjobb sikerrel használják az altestbántalmait, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Öszi rekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekercs 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás!

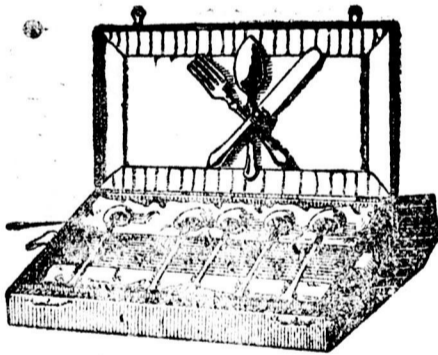
Utánzóttól óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó piluláit” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a „óv. bejegyzés Szent Lipót védjegye a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyelven olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerész-tára,

Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Hapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J., Muraközi László, Arany J. gyógyszerészeknél.

Elegáns börtök

A következő tartalommal:
6 darab kanál
6 darab villa
6 darab kés

legfinomabb Britania-ezüstből, mely mindig tiszta marad. Legújabb fazon.

Ára bérmentve K 20.-

Czélyszerű ajándéktárgyak.

Karácsonyi és nászajándéknak különösen alkalmasak.

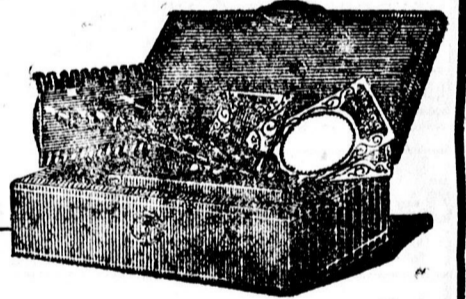
Rendkívüli nagy mennyiség vétel folytán vagyunk abban a helyzetben, hogy ily bámulatos olcsó ajánlatot tegyünk. Sok ezer elismerő-levél. Meg nem felelő árut visszaveszünk és visszaadjuk a pénzt. Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellenében.

A karácsonyi ajándéknak szánt cikkek megrendelését kérjük sürgősen hozzánk juttatni, nehogy annak kivitele fennakadást szenvedjen.

Walter és társa

Budapest, VI., Király-utca 26.

Legfinomabb Borotváló-készülék

elegáns börtökben 6 tartalékkészlettel. Elsőrangú sollingeri gyártmány. Sérülés ki van zárva. Minden pillanatban használatra kész. Önbortválás által mindenemű megfertőzést elkerülhetünk.

Egy készülék ára 6 acélpengével, elegáns börtökben K 5.-

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényel ég.
Rázhódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja három izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát felfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.

Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körut 36.